

UCHWAŁA NR XI.132.2019 r.
RADY GMINY KLEMBÓW
z dnia 19 grudnia 2019 roku

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych dla Gminy Klembów na 2020 rok”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.) Rada Gminy Klembów uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Klembów na 2020 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klembów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Michał Wąsik
Michał Wąsik

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KLEMBÓW NA 2020 ROK

I. Zagadnienia ogólne

Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2015 r. poz.1390 z późn. zm.). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne. Aby zminimalizować spowodowane alkoholizmem zjawisko patologii społecznej polegającej na moralnej, zdrowotnej i materialnej degradacji rodzin, których członkowie nadużywają alkoholu ustala się, że w roku 2020 będą podejmowane działania określone w programie.

II. Diagnoza

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych.

Zgromadzenie danych statystycznych w zakresie uzależnienia nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska.

Uchwałą Nr XXXV.437.2018 Rady Gminy Klembów z dnia 6 września 2018 r. ustalono na terenie Gminy Klembów maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zezwoleń):

- 1) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 7 zezwoleń;
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu , przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 7 zezwoleń;
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 7 zezwoleń;
- 4) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 30 zezwoleń;
- 5) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 30 zezwoleń;
- 6) powyżej 18 % zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 30 zezwoleń.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Klembów wynosi 30 w tym:

- sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży 26 punktów,

- sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
4 punkty.

Liczba mieszkańców gminy 9 673 (stan na 31.XII.2018 r.).

Liczba mieszkańców przypadająca na jeden funkcjonujący obecnie punkt sprzedaży – 322 osoby.

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych

	2016	2017	2018
Zawartość alkoholu do 4,5% oraz piwo	1 712 815,32	1 866 053,26	1 944 477,88
Zawartość alkoholu powyżej 4,5% do 18%	45 147,85	432 056,31	402 962,91
Powyżej 18%	1 023 631,75	1 836 345,14	1 972 861,98
Razem:	2 781 594,92	4 131 454,71	4 320 299,77

Zgodnie z danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą:

		<i>Polska liczba mieszkańców - 38,4 mln stan na 31.XII.2018 r.</i>	<i>Gmina Klembów liczba mieszkańców - 9 673 stan na 31.XII.2018 r.</i>
<i>Liczba osób uzależnionych od alkoholu</i>	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. osób	ok. 194 osoby
<i>Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 387 osób
<i>Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików</i>	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 387 osób
<i>Osoby pijące szkodliwie</i>	5 - 7% populacji	2-2,5 mln osób	ok. 484 – 677 osób
<i>Osoby doznające przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym</i>	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	ok. 516 osób dorosłych i dzieci

Obliczeń dla Gminy Klembów dokonano przyjmując liczbę mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, według stanu na dzień 31.XII.2018 r. tj. 9 673. Jak wynika z powyższych wyliczeń statystycznie problem uzależnienia od alkoholu dotyka około 194 mieszkańców

gminy. Niepokojący jest fakt, że prawie 387 dzieci wychowuje się w rodzinach osób nadużywających alkoholu, a około 516 osób może być zagrożonych przemocą domową.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie na przestrzeni kilku lat kształtuje się następująco:

	2016	2017	2018
Liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie	213	190	196
Liczba rodzin, które korzystały ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie z powodu alkoholizmu	21	22	24
Liczba rodzin, które zostały objęte działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	25	26	32
Środki finansowe wydatkowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	35 547,26 zł	21 684,20 zł	26 717,00 zł

Liczba osób z problemem alkoholowym zgłaszanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie w celu przeprowadzenia rozmów ostrzegawczo-motywacyjnych, skierowania na terapię w celu jej podjęcia.

	2016	2017	2018
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA	12	14	19
Liczba przeprowadzonych rozmów ostrzegawczo-motywacyjnych	16	14	23
Liczba osób, które wyraziły zgodę na podjęcie terapii ambulatoryjnej	9	9	14
Liczba osób wobec których wszczęto procedurę skierowania na przymusowe leczenie odwykowe (sprawę skierowano do Sądu Rejonowego w Wołominie)	3	12	5

Z danych policyjnych wynika, że w 2018 roku na terenie gminy Klembów doszło do zatrzymań drogowych 36 osób kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości, natomiast w roku bieżącym (stan na 29.11.2019 r.) zatrzymano 47 osób.

III. Adresaci programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Klembów, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, osoby uzależnione od alkoholu, osoby pijące szkodliwie a także rodziny (w tym osoby współuzależnione) i najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

IV. Cele programu

Celem głównym Programu jest podejmowanie działań profilaktycznych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Metody realizacji celu:

- 1) Osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Klembowie pracownicy socjalni świadczą pomoc w formie pracy socjalnej.
Działania służb ukierunkowane są na:
 - a) wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami,
 - b) motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podejmowania psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie na leczenie specjalistyczne,
 - c) diagnozowanie problemu nadużywania alkoholu i skutków dla rodziny i otoczenia,
 - d) rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej i prawnej,
 - e) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
 - f) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (rozmowy, kierowanie do grupy wsparcia),
 - g) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - h) informowanie o kompetencjach poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy i powiatu, które powinny być włączone w systemową pomoc rodzinie,
- 2) Współpraca z Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Wołominie oraz innymi placówkami specjalizującymi się w zakresie terapii uzależnień.
- 3) Finansowanie i współpraca ze specjalistami z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

Wskaźniki realizacji:

Ilość rodzin i osób korzystających ze wsparcia GOPS Klembów, w których występuje problem alkoholowy; ilość osób skierowanych na leczenie specjalistyczne; ilość

prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”; ilość spotkań grup roboczych w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”; ilość godzin pracy specjalistów; ilość osób objętych wsparciem specjalistów.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- 1) W celu skutecznego leczenia odwykowego konieczne jest prowadzenie i finansowanie działań terapeutycznych, które nie są finansowane przez budżet państwa:
 - opłacanie kosztów opinii biegłych sądowych w zakresie orzekania o uzależnieniu.
- 2) Zadaniem własnym gminy jest funkcjonowanie i działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie wynikająca z art.25 i art.26 ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz:
 - a) przyjmowanie zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art.24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - b) wzywanie na rozmowy osób, co do których wpłynęło zgłoszenie o nadużywaniu alkoholu pouczenie ich o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy oraz o konieczności leczenia,
 - c) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy,
 - d) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
 - e) upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnienia od alkoholu oraz zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy (ulotki, informatory, broszury itp.).
- 3) Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie:
 - a) wynagrodzenie dla członków komisji za pracę w wysokości 120,00 zł brutto za udział w posiedzeniu przy założeniu, że komisja będzie się zbierała w miarę potrzeb nie więcej niż raz na miesiąc,
 - b) podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klembowie poprzez udział w konferencjach, szkoleniach i warsztatach – finansowanie kosztów udziału i dojazdu.
- 4) Inicjowanie przeprowadzania programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i świetlicach wiejskich w formie:
 - a) systematycznej pracy grupowej w oparciu o pisemny konspekt do poszczególnych zajęć zaplanowanych do realizacji w szkołach podstawowych (programy: np. „Cukierki”, „Domowy detektyw”),

- b) uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
 - c) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin alkoholicznych dla pedagogów, nauczycieli i rodziców,
 - d) organizacja narad i szkoleń poświęconych przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
 - e) dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najbardziej zagrożonych alkoholizmem (program kolonijny powinien zawierać zajęcia profilaktyczne z zakresu profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
- 5) Zwiększenie dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – dorosłych i dzieci:
- a) wspieranie i finansowanie pomocy specjalistycznej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu przez członków rodziny,
 - b) finansowanie dla przedstawicieli służb i instytucji działających m.in. na rzecz pomocy rodzinom i osobom doznającym przemocy szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc (pracownicy socjalni, nauczyciele, policjanci, pracownicy służby zdrowia itp.).

Wskaźniki realizacji:

Ilość osób skierowanych do biegłych sądowych w celu wydania opinii w zakresie uzależnienia od alkoholu; ilość przyjętych zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu; ilość osób wezwanych i ilość przeprowadzonych rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu; liczba wydanych opinii dotyczących wydawanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych; liczba posiedzeń GKRPA; ilość przeprowadzonych programów profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ilość uczestników; ilość uczestników prowadzonych kampanii ogólnopolskich; ilość szkoleń z zakresu alkoholizmu i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży: edukacja publiczna społeczności lokalnej, działalność informacyjna

- 1) Wspieranie działań profilaktycznych polegających na współorganizowaniu lokalnych imprez o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. promujących zdrowy styl życia i zabawy bez alkoholu, narkotyków i przemocy.
- 2) Podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm i osób prowadzących w niewłaściwy sposób promocję i reklamę napojów alkoholowych.
- 3) Informowanie mieszkańców gminy o podejmowanych działaniach profilaktycznych w sposób zwyczajowo przyjęty.

- 4) Podejmowanie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych np. udział w kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”.
- 5) Wspieranie zadań realizowanych w ramach inicjatyw lokalnych:
 - a) przekazywanie organizacjom pozarządowym materiałów informacyjnych odnośnie profilaktyki uzależnień do wykorzystywania podczas imprez o zasięgu gminnym,
 - b) wspieranie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach gminnych inicjatyw lokalnych o założeniu promowania zdrowego stylu życia – bez używek i uzależnień,
 - c) wspieranie działań ukierunkowanych na rozwijanie wśród dzieci i młodzieży zamiłowania do systematycznego uprawiania sportu,
 - d) kształtowanie umiejętności zdrowej rywalizacji, ustalania reguł „fair play”, aktywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego,
 - e) wspieranie zatrudnienia animatorów prowadzących szeroko dostępne działania sportowe i edukacyjno-profilaktyczne na terenie obiektów sportowych,
 - f) współfinansowanie zawodów i imprez sportowych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadkach gdy wpisują się one w działania zawarte w Programie.

Wskaźniki realizacji:

Ilość współorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia oraz ilość uczestników; ilość organizacji pozarządowych i instytucji współpracujących z GKRPA w ramach działań profilaktyki uzależnień; ilość młodzieży i dzieci uczestniczących w działaniach z zakresu aktywnego i zdrowego spędzania czasu.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- 1) Nadzorowanie i monitorowanie na terenie gminy Klembów właściwej formy i zawartości merytorycznej reklamy napojów alkoholowych.
- 2) Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:
 - a) w przypadkach rażącego naruszania postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz właściwej tematycznie Uchwały Rady Gminy wnioskowanie i opiniowanie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych lub skierowania sprawy na drogę sądową,
 - b) szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie właściwej ich dystrybucji,
 - c) wyrywkowa kontrola ładu i porządku publicznego w miejscach i pobliżu miejsc sprzedaży alkoholu.

Wskaźniki realizacji:

Ilość przeprowadzonych kontroli; ilość przeszkolonych sprzedawców.

5. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- 1) Wspomaganie polega na dofinansowaniu podejmowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne działań związanych z:
 - a) profilaktyką i pracą w grupach ryzyka,
 - b) przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - c) rehabilitacją osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - d) organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez realizację programów i działań związanych z profilaktyką uzależnień.
- 2) Poszczególne zadania Programu mogą być powierzone do realizacji organizacjom pozarządowym pod warunkiem, że spełniają one kryteria merytoryczne i finansowe określone przez gminę i zapewniają profesjonalny poziom realizacji programu.

Wskaźniki realizacji:

Ilość dofinansowanych działań; ilość uczestników.

6. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Środki finansowe niezbędne do realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok” pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
2. Środki finansowe pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem tego roku i zostają przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”
3. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu gminy Klembów w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

7. Postanowienia końcowe

1. Przez cały okres realizacji Program będzie podlegał monitoringowi.
2. Nadzór nad realizacją „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok” sprawuje Wójt Gminy Klembów.
3. Realizatorem zadań Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie.
4. Sprawozdanie z realizacji zadań określonych w Programie ujęte zostanie w ogólnym sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie składanym corocznie Radzie Gminy Klembów.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Michał Wąsik
Michał Wąsik